

Долята на войводата

Рано призори цълната аянски гарнизонъ бѣ строенъ на площада на Сѣрската крепост. Доведоха вързанъ и войводата Батуль. Засвириха бойните рогове, забиха тюлюмбеците, развѣ се аянскиятъ стягъ надъ високата кула...

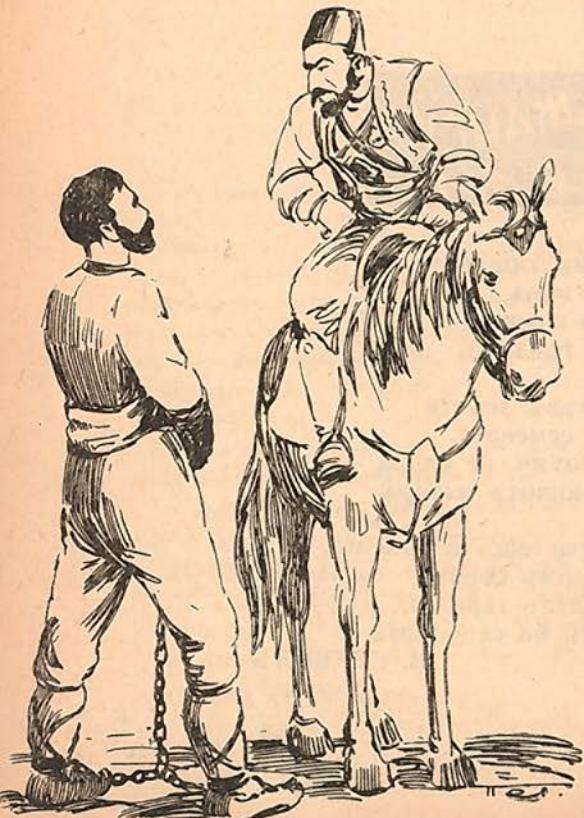
По това време по каменния путь се зададе аянинътъ Хайдаръ Али, възсѣданъ на голѣмъ бѣлъ конь, а следъ него следваше свитата му. Стоманенитъ имъ ризници и криви ятагани лѣщѣха.

Щомъ стигна предъ строения аскеръ, Хайдаръ Али махна съ ржка и начелника на стражата се приближи къмъ него и му се поклони.

— Акбаръ, — рече Хайдаръ Али, — не вѣрникътъ има ли нѣщо да каже? Желае ли нѣщо преди да умре?

Акбаръ заклати глава:

— Питахъ го, аянинъ паша. На мене ніщо не иска да каже. Желае съ тебе да разговаря!

Пашата сви вежди:

— Доведете го при мене!

Следъ малко Батуль се изправи предъ Хайдаръ Али.

— Е, — изви вежди аянинътъ, — нали знаешъ, че те осѫдихме да умрешъ на бенсилото?

— Зная!

— И като знаешъ, милость отъ Падишаха не просишъ ли?

— Пощада отъ агарянитъ не искамъ! Победениятъ трѣба да умре. Това е наградата...

Али Хайдаръ се начумери. Една синя жила се изопна насрѣдъ челото му. После той смекчи гласътъ си:

— Пѣкай се! Признай се за виновенъ! Може би други те накараха да вдигнешъ ржка срещу царството на сultана...

— Азъ водихъ дружината! ... Азъ бѣхъ войводата!

Аянинътъ го разбираше. Геройското поведение на осѫдения на смърть го възхища. въаше. Той погледна изкопаниятъ прѣсень гробъ, пригответъ за него, потри съ ржка челото си, замълча и рече:

— Преди да умрешъ нѣмашъ ли нѣкакво желание?

Батуль хвърли погледъ наоколо, загледа сините върхове на Пиринъ планина и въ очитъ му блѣсна пламъкъ. Тамъ задъ тая планина бѣше и невѣстата му, бѣха и невръстнитъ му рожби, бѣха и другаритъ му.. Юнашкото му сърдце не можа да изтрае черната робия надъ Сѣръ, затова бѣ хваналъ планината съ вѣрната си дружина, за святата българска свобода. Въ бащината земя го чакаха да се върне здравъ и читавъ, съ обикочено чело съ слава, ала сѫдбата друго пожела: издаде го гъркътъ Хрисопитъ, избиха борците му, а самъ той падна робъ. Следъ малко щѣше да увисне на черното бесило, а сетне — хвърленъ въ студения гробъ... Ако бѣ падналъ храбро въ битката, ако бѣ поваленъ отъ враги ятаганъ тамъ въ планинското усое, бѣше